

ข้อสอบกระบวนวิชา PA 280 (PS 251) นโยบายและกระบวนการวางแผน

➤ คำสั่ง ให้นักศึกษาเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. คำกล่าวที่ว่า “นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวหรือกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกจะกระทำหรือไม่กระทำ และเกี่ยวข้องกับเหตุผลว่าทำไมจึงเลือกเช่นนั้น” เป็นของใคร (1) David Easton (2) ดร.อมร รัชชาสัตย์ (3) Thomas R. Dye (4) William Dunn (5) Galick and Urwick

ตอบ 3 หน้า 1 Thomas R. Dye กล่าวว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราว หรือ กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกจะกระทำหรือไม่กระทำ พร้อมทั้งให้เหตุผลว่าทำไมจึงเลือกหรือไม่เลือก กระทำเช่นนั้น

2. ดร.กระมล ทองธรรมชาติ กล่าวว่า นโยบายหมายถึง
- (1) แผนงานและโครงการที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย เป้าหมาย คุณค่า และการปฏิบัติงาน
  - (2) กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้น
  - (3) แนวทางที่แต่ละประเทศได้เลือกปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้
  - (4) การจัดสรรคุณค่าและผลประโยชน์ต่าง ๆ อย่างเป็นทางการ
  - (5) ความคิดเห็นล่วงหน้าว่าจะทำหรือไม่ทำ

ตอบ 3 หน้า 1 ดร.กระมล ทองธรรมชาติ กล่าวว่า นโยบายคือ แนวทางที่แต่ละประเทศได้เลือก ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดไว้ อันเป็นวัตถุประสงค์ ที่ เชื่อว่า ถ้าทำได้สำเร็จจะยังประโยชน์ให้กับประเทศของตนได้

3. ข้อความต่อไปนี้ข้อใดถูกต้องที่สุด
- (1) เอกชนกำหนดนโยบายไม่ได้ นโยบายจะต้องเป็นของรัฐเท่านั้น
  - (2) นโยบายทางสังคมเป็นนโยบายสาธารณะ นโยบายการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ไม่ใช่ นโยบาย สาธารณะ เพราะไปสนับสนุนพ่อค้า
  - (3) นโยบายทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัยเอกชนไม่ใช่ นโยบายสาธารณะ
  - (4) Governmental Policy จะต้องเป็น Public Policy เท่านั้น (5) ผิดทุกข้อ

ตอบ 4 (คำบรรยาย) โดยปกตินโยบายของรัฐบาล (Government Policy) จะต้องเป็นนโยบาย สาธารณะ (Public Policy) เท่านั้น แต่ นโยบายสาธารณะอาจจะเป็นนโยบายของรัฐบาลหรือ นโยบายของเอกชนก็ได้ ถ้านโยบายนั้นมุ่งผลประโยชน์ของคนส่วนรวมเป็นสำคัญ

4. เพราะเหตุใดนโยบายทางการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร จึงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น
- (1) นโยบายไม่ดี
  - (2) เกษตรกรผู้ครอบครองที่ดินไม่ให้ความร่วมมือ
  - (3) ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านการเมือง
  - (4) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่ให้ความร่วมมือ
  - (5) ผู้จัดทำนโยบายไม่ดี

ตอบ 3 (คำบรรยาย) สาเหตุที่นโยบายทางการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรของไทยไม่ประสบความสำเร็จ นั้น เป็นเพราะว่านโยบายดังกล่าวมีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่มาก ดังจะเห็นได้จากกรณี สปก. 4-01 ที่มีการนำที่ดินของรัฐไปแจกคนรวยซึ่งเป็นพวกพ้องของนักการเมืองบางคน เป็นต้น

*** **หมายเหตุ** เฉลยจากเอกสารหมายเลข 135 ***

5. ผู้มีหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะระดับองค์การ คือ

(1) ทุกคนในองค์กรล้วนแล้วแต่มีหน้าที่กำหนดนโยบาย

(2) Top – Level Administrator

(3) เป็นการกระทำในฐานะส่วนตัวก็ได้

(4) อาจเป็นเรื่องอยู่ในการดูแลของคนอื่น

(5) Lower – Level Administrator

ตอบ 2 หน้า 3 เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นเรื่องในระดับองค์กร ฉะนั้นผู้ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายสาธารณะจะต้องเป็นผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กร (Top – Level Administrator) เท่านั้น

6. ข้อใดกล่าวผิดในเรื่องแนวทางการศึกษาโยบายสาธารณะเชิงพรรณนา

(1) ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของตัวนโยบาย (2) ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการนโยบาย

(3) ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดนโยบาย (4) ศึกษาเกี่ยวกับผลลัพธ์/ผลกระทบของตัวนโยบาย

(5) ศึกษาเรื่องของการประยุกต์เทคนิควิธีวิเคราะห์

ตอบ 5 (คำบรรยาย) การศึกษานโยบายสาธารณะเชิงพรรณนานั้น จะให้ความสำคัญต่อเนื้อหาสาระของนโยบายแต่ละเรื่อง และมุ่งวิพากษ์วิจารณ์ข้อดีข้อเสียของนโยบายนั้น ๆ ตามความรู้สึก นึกคิดของผู้ศึกษา โดยไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องของเทคนิควิธีการวิเคราะห์นโยบายเลย

7. ศุภชัย ยาวะประภาษ กล่าวว่า การศึกษานโยบายสาธารณะมี 3 แนวทาง ได้แก่

(1) แนวสถาบัน แนวกระบวนการ แนวมีเหตุผล (2) แนวกลุ่ม แนวค่อยเป็นค่อยไป แนวผู้นำ

(3) แนวอธิบายนโยบาย แนววิเคราะห์นโยบาย แนวนโยบายศาสตร์

(4) แนวอธิบายนโยบาย แนววิเคราะห์นโยบาย แนวมีเหตุผล

(5) แนวค่อยเป็นค่อยไป แนววิเคราะห์นโยบาย แนวนโยบายศาสตร์

ตอบ 3 หน้า 3 รศ.ศุภชัย ยาวะประภาษ ได้จำแนกวิธีการศึกษานโยบายสาธารณะออกเป็น 3

แนวทาง คือ 1. แนวอธิบายนโยบาย 2. แนววิเคราะห์นโยบาย 3. แนวนโยบายศาสตร์

8. การศึกษานโยบายจากพฤติกรรมของผู้กำหนดนโยบายเป็นหลัก เรียกว่าศึกษาตามตัวแบบใด

(1) ตัวแบบกลุ่ม (2) ตัวแบบระบบ (3) ตัวแบบมีเหตุผล

(4) ตัวแบบผู้นำ (5) ตัวแบบทฤษฎีเกม

ตอบ 4 หน้า 4 – 5 ตามตัวแบบผู้นำนั้น นโยบายสาธารณะ คือแนวทางที่สะท้อนค่านิยมที่เลือกสรรแล้วของผู้นำ หรือกลุ่มผู้นำ ดังนั้นนโยบายตามตัวแบบนี้จะดีหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้นำหรือผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ

9. ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับข้อสมมุติฐานของตัวแบบผู้นำ (Elite Model)

(1) นโยบายสาธารณะเป็นเพียงภาพสะท้อนค่านิยมของกลุ่มผู้นำเท่านั้นมิใช่ใช้นโยบายตามหลักการเมืองที่ควรจะเป็น

(2) เสถียรภาพของนโยบายขึ้นอยู่กับเสถียรภาพของกลุ่มผู้นำเป็นสำคัญ

(3) คุณสมบัติที่ดีของนโยบายจะผูกติดอยู่กับคุณสมบัติของผู้นำเป็นสำคัญ

(4) กลุ่มคนส่วนน้อยเป็นกลุ่มผู้นำปกครองประเทศ

(5) การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในเนื้อหาของนโยบายมักจะเกิดจากการริเริ่มจากลูกน้องและบริวารของผู้นำ

ตอบ 5 หน้า 4 – 5 นอกจากในตัวเลือกที่ 1, 2, 3, 4 แล้ว ตามตัวแบบผู้นำนั้น การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในเนื้อหาของนโยบายมักจะเกิดจากการริเริ่มของผู้นำเท่านั้น

10. ตัวแบบกลุ่มเชื่อว่านโยบายเป็นอย่างไร

- (1) เป็นผลผลิตที่เกิดจากดุลยภาพการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม
- (2) เป็นข้อตกลงของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม
- (3) เป็นนโยบายหาเสียงของนักการเมือง
- (4) ข้อ 1 และข้อ 2 ถูก
- (5) ผิดทุกข้อ

ตอบ 4 หน้า 5 ตัวแบบกลุ่ม อธิบายว่า นโยบายเป็นผลผลิตที่เกิดจากดุลยภาพหรือข้อตกลงในการแข่งขันระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม โดยมีระบบการเมืองเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดความยุติธรรมในการแข่งขันดังกล่าว

11. สถาบันที่มีหน้าที่ริเริ่มกำหนดนโยบายและมีอำนาจอิทธิพลต่อนโยบายมาก คือ

- (1) สถาบันทหาร
- (2) สถาบันศาล
- (3) สถาบันทางรัฐสภา
- (4) สถาบันการปกครอง
- (5) สถาบันการปกครองท้องถิ่น

ตอบ 4 หน้า 6 – 7 ตัวแบบสถาบัน อธิบายว่า นโยบายสาธารณะเป็นผลผลิตของโครงสร้างสถาบันการปกครอง กล่าวคือ นโยบายใด ๆ ก็ตามจะได้ชื่อว่าเป็นนโยบายสาธารณะก็ต่อเมื่อได้รับการรับรองโดยสถาบันการปกครองแล้วเท่านั้น

12. ในเรื่องตัวแบบระบบ (System Model) ปัจจัยนำออกคือ

- (1) ระบบการเมือง
- (2) สิ่งแวดล้อมทางการเมือง
- (3) ข้อเรียกร้อง/การสนับสนุน
- (4) นโยบายสาธารณะ
- (5) การตัดสินใจและดำเนินการ

ตอบ 4 หน้า 7 ตัวแบบระบบ อธิบายว่า ตัวระบบการเมืองนั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวกระทำของระบบ (Conversion Process) คือ จะมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย ในขณะที่สิ่งแวดล้อมทางการเมืองจะเป็นปัจจัยนำเข้าของระบบ (Inputs) และนโยบายสาธารณะก็คือ ผลผลิต (Output) ของระบบนั่นเอง

13. การศึกษาแนววิเคราะห์นโยบายได้มีจุดเริ่มต้นเมื่อใด

- (1) เมื่อ Max Weber ได้ศึกษาระบบราชการ
- (2) ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2
- (3) เมื่อ Mayo ได้ทดลองค้นคว้าที่เรียกว่า Hawthone Study
- (4) เมื่อมีกลุ่มนักทฤษฎีสัมัยใหม่
- (5) ผิดทุกข้อ

ตอบ 2 หน้า 7 – 8 การศึกษาแนววิเคราะห์นโยบาย เป็นแนวที่นักรัฐประศาสนศาสตร์นิยมใช้มาก มีจุดเด่นคือ เป็นการศึกษาโดยเน้นการวิเคราะห์โดยทั่วไป มิใช่เป็นการศึกษารายกรณี และมีเทคนิควิธีการศึกษาโดยการให้หลักการของวิชาการหลายสาขามาศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งการศึกษาตามแนวนี้ได้มีจุดเริ่มต้นระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ริเริ่ม

14. แนวคิดของใครที่ว่า หนทางสู่ความเป็นศาสตร์นั้นเริ่มต้นด้วยการมีนโยบายสาธารณะที่ดี ซึ่งต้องพัฒนามาจากกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม มีหลักการเติมเปี่ยมด้วยเหตุผลและยึดมั่นอยู่ในหลักการของวิชาการในเรื่องนั้น

- (1) Thomas R. Dye
- (2) William Dunn
- (3) Harrald D. Lasswell
- (4) Herbert A. Simon
- (5) Frank J. Foodnow

ตอบ 3 หน้า 8 Lasswell เห็นว่า หนทางสู่ความเป็นศาสตร์นั้นต้องเริ่มต้นด้วยการมีนโยบายสาธารณะที่ดี ซึ่งต้องพัฒนามาจากกระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม มีหลักการเติมเปี่ยมด้วยเหตุผลและยึดมั่นอยู่ในหลักการของวิชาการในเรื่องนั้น ๆ

15. เพราะเหตุใดจึงมีผู้กล่าวว่าการศึกษา นโยบายสาธารณะเป็นเหตุผลในเชิงวิชาชีพ

- (1) วิชานโยบายสาธารณะเป็นวิชา
- (2) เพราะมีการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย

- (3) เพราะวิชานโยบายสาธารณะได้ฝึกคนให้เป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน
- (4) เพราะวิชานโยบายสาธารณะให้ความสำคัญในเรื่องของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- (5) ผิดทุกข้อ

ตอบ 4 (คำบรรยาย) Thomas R. Dye เห็นว่า เหตุผลในการศึกษานโยบายสาธารณะมี 3 ประการ คือ 1. เหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ คือ การทำความเข้าใจถึงเหตุและผลของการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย 2. เหตุผลเชิงวิชาชีพ เป็นการนำนโยบายไปใช้แก้ปัญหาในทางปฏิบัติ 3. เหตุผลทางการเมือง คือ การดัดแปลงนโยบายเพื่อนำมาใช้ให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการทางการเมือง

16. กระบวนการของนโยบาย (Processes of Polity) เรียงตามลำดับได้อย่างไร

- (1) กำหนด – วิเคราะห์ – ปฏิบัติ – ประเมิน
- (2) วิเคราะห์ – ก่อรูป – ประเมิน
- (3) ประเมิน – ปฏิบัติ – วิเคราะห์
- (4) ปฏิบัติ – วิเคราะห์ – ประเมิน
- (5) กำหนด – ปฏิบัติ – วิเคราะห์ – ประเมิน

ตอบ 1 หน้า 10 กระบวนการของนโยบาย ประกอบด้วย 1. การกำหนดหรือการก่อรูปนโยบาย 2. การวิเคราะห์นโยบาย 3. การนำนโยบายไปปฏิบัติ 4. การติดตามประเมินผลการปฏิบัติ นโยบาย

17. ปัจจัยสำคัญที่ผู้กำหนดนโยบายต้องรู้เข้าใจและต้องทำให้กระจ่างชัดก่อนเริ่มกระบวนการกำหนดนโยบาย

- (1) ปัญหาของนโยบาย
- (2) สิ่งแวดล้อมของนโยบาย
- (3) ขั้นตอนในการกำหนดนโยบาย
- (4) ถูกทั้งข้อ 1 – 3
- (5) ข้อ 1 และข้อ 2 ถูก

ตอบ 4 หน้า 10 ปัจจัยที่ผู้กำหนดนโยบายจะต้องรู้และเข้าใจก่อนที่จะเริ่มกระบวนการกำหนดนโยบาย ได้แก่ 1. ปัญหาของนโยบาย 2. สิ่งแวดล้อมของนโยบาย 3. ขั้นตอนในการกำหนดนโยบาย

18. ข้อความต่อไปนี้ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของปัญหา

- (1) มีความเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ
- (2) มีความเป็นพลวัตสูง
- (3) มีลักษณะเป็นอัตนัยสูง
- (4) ไม่มีตัวตนของปัญหา
- (5) ไม่มีโครงสร้างที่ชัดเจน

ตอบ 5 หน้า 11 – 12 ลักษณะโดยทั่วไปของปัญหา ได้แก่ 1. มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันอยู่เสมอ 2. มีความเป็นพลวัตสูง 3. มีลักษณะเป็นอัตนัยสูง 4. ไม่มีตัวตนที่แท้จริง

19. ปัญหาที่มีลักษณะเป็นอัตนัย (Subjectivity) สูง หมายความว่าอย่างไร

- (1) ปัญหาที่อาจเปลี่ยนแปลงลักษณะอาการไปตามแรงกระตุ้นของสิ่งแวดล้อม
- (2) ปัญหาที่มีลักษณะตัวเลือกของปัญหามาก
- (3) เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่เสมอ
- (4) ปัญหาที่มีลักษณะและตัวตนแท้จริง
- (5) เป็นปัญหาที่ไม่เท่าเทียมกันในหมู่ประชาชน

ตอบ 5 หน้า 11 – 12 ความเป็นอัตนัยสูงของปัญหา หมายความว่า ในปัญหาหนึ่ง ๆ นั้นต่างก็มีความหมายในตัวเอง ขึ้นอยู่กับว่าผู้กำหนดนโยบายจะสามารถรับรู้หรือตระหนักได้ถึง ความหมายของปัญหาดังกล่าวนี้หรือไม่ ดังนั้นในบางครั้งปัญหาที่คนกำหนดนโยบายคนหนึ่งตระหนักได้ก็อาจเป็นปัญหาที่คนอื่น ๆ ยังไม่สามารถรับรู้หรือตระหนักได้ก็ได้

20. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับคุณลักษณะของวัตถุประสงค์ของนโยบาย

- (1) ครอบคลุมประเด็นปัญหาของนโยบาย
- (2) สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม
- (3) ความชัดเจนและความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
- (4) ไม่มีความสอดคล้องทางการเมือง
- (5) การกำหนดกรอบเวลาที่เหมาะสม

ตอบ 4 หน้า 24 ลักษณะที่ดีของวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ 1. มีความชัดเจน ครอบคลุม ปัญหาทุกด้าน 2. มีความสอดคล้องกัน 3. สามารถรับรู้และเข้าใจได้ง่าย

21. องค์การที่เกี่ยวข้องกับการริเริ่มการก่อรูปนโยบายสาธารณะ คือ (1) ฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี (2) นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบยื่นหนังสือถึงรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการสอบเข้า มหาวิทยาลัยของรัฐ (3) นักข่าว ITV ไปทำข่าวและแพร่ภาพการเปิดช่องฟ่อนปรนการค้าไทย – พม่า ที่จังหวัดเชียงราย (4) นายกรัฐมนตรีเดินทางไปประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อหาช่องทางขยายการลงทุน (5) ข้อ 1 และข้อ 4 ถูก

ตอบ 5 ดูคำอธิบายข้อ 5. ประกอบ

22. ปัญหาโครงสร้างชัดเจน (Well – Structured Problem) ได้แก่ (1) การแก้ไขความตกต่ำทางเศรษฐกิจของชาติ (2) ปัญหาความยากจนของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) ปัญหาการสร้างที่ทำการสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครศรีธรรมราช (4) ปัญหาราคาข้าวตกต่ำเกี่ยวนละไม่ถึง 5,000 บาท (5) ปัญหาที่ทำกินของเกษตรกร

ตอบ 3 หน้า 12 – 13 ปัญหาที่มีโครงสร้างชัดเจนแน่นอนนั้น จะเป็นปัญหาที่มีผู้เข้ามาเกี่ยวข้อง จำนวนน้อย มีทางออกในการแก้ไขปัญหาเพียงไม่กี่ทางเลือก และแต่ละทางเลือกก็สามารถมองเห็นผลประโยชน์ของทางเลือกได้ชัดเจน ไม่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างไรใด เช่น ปัญหาในการจัดสร้างที่ทำการขององค์การ มีทางออกคือ สร้างหรือไม่สร้าง เป็นต้น

23. ข้อใดถูกต้องในการแสดงถึงลักษณะทางโครงสร้างของปัญหา (1) โครงสร้างชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องน้อย ทางออกในการแก้ปัญหาเพียงไม่กี่ทางเลือก และแต่ละทางเลือกก็สามารถมองเห็นผลประโยชน์ของทางเลือกได้ชัดเจน ไม่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างไรใด เช่น ปัญหาในการจัดสร้างที่ทำการขององค์การ มีทางออกคือ สร้างหรือไม่สร้าง เป็นต้น (2) โครงสร้างชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องน้อย ทางออกในการแก้ปัญหาเพียงไม่กี่ทางเลือก และแต่ละทางเลือกก็สามารถมองเห็นผลประโยชน์ของทางเลือกได้ชัดเจน ไม่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างไรใด เช่น ปัญหาในการจัดสร้างที่ทำการขององค์การ มีทางออกคือ สร้างหรือไม่สร้าง เป็นต้น (3) โครงสร้างไม่ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องมาก ทางออกในการแก้ปัญหาเพียงไม่กี่ทางเลือก และแต่ละทางเลือกก็สามารถมองเห็นผลประโยชน์ของทางเลือกได้ชัดเจน ไม่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างไรใด เช่น ปัญหาในการจัดสร้างที่ทำการขององค์การ มีทางออกคือ สร้างหรือไม่สร้าง เป็นต้น (4) ปัญหาที่มีโครงสร้างปานกลาง จำนวนปัจจัยมาก ทางออกในการแก้ปัญหาเพียงไม่กี่ทางเลือก และแต่ละทางเลือกก็สามารถมองเห็นผลประโยชน์ของทางเลือกได้ชัดเจน ไม่เป็นที่ถกเถียงกันอย่างไรใด เช่น ปัญหาในการจัดสร้างที่ทำการขององค์การ มีทางออกคือ สร้างหรือไม่สร้าง เป็นต้น (5) ถูกทุกข้อ

ตอบ 1 ดูคำอธิบายข้อ 22. ประกอบ

24. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ถูกต้องที่สุดในเรื่องสาเหตุของปัญหา (1) ข้อมูลที่เป็นจริงเปลี่ยนแปลงได้เร็วมาก (2) สาเหตุของปัญหาเป็นเสมือนต้นตอของปัญหา (3) ความเชื่อถือของชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อ ดร.พิจิตร รัตกุล เป็นข้อมูลที่เป็นความจริง (Facts) (4) ข้อมูลที่เป็นความเชื่อเปลี่ยนแปลงได้อย่างช้า ๆ (5) ถูกทุกข้อ

ตอบ 2 หน้า 14 สาเหตุของปัญหานั้นเป็นเสมือน “ต้นตอ” ของปัญหา ซึ่งในการที่จะหาสาเหตุหรือต้นตอของปัญหาได้นั้นจะต้องอาศัยข้อมูล 2 ประเภท คือ 1. ข้อมูลที่เป็นความจริง เป็นข้อมูลที่มีลักษณะคงที่ ไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงหรือหากจะเปลี่ยนแปลงก็จะเปลี่ยนไปอย่างช้า ๆ 2. ข้อมูลที่เป็นความเชื่อ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยึดมั่นเชื่อถือของประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่าย จึงต้องระมัดระวังในการอ้างอิงให้มาก

25. ข้อมูลที่ต้องระมัดระวังในการอ้างอิงให้มาก คือ (1) ข้อมูลที่ยังไม่ได้กรอง
 (2) ข้อมูลที่เป็นความจริง (Facts) (3) ข้อมูลที่เป็นความเชื่อ (Values)
 (4) ข้อมูลทุกประเภท (5) ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างของดิน

ตอบ 3 ดูคำอธิบายข้อ 24. ประกอบ

26. Controlled Environment หมายถึง (1) ภาวะทางธรรมชาติ
 (2) ค่านิยมของคนในภาคใต้ของประเทศไทย (3) เทคโนโลยีที่ใช้ในนโยบาย
 (4) ความเชื่อของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (5) ถูกทุกข้อ

ตอบ 3 หน้า 15 สิ่งแวดล้อมที่ควบคุมได้ (Controlled Environment) เป็นสิ่งแวดล้อมที่นโยบายสามารถควบคุมหรือกำหนดได้อย่างแน่นอน เช่น จำนวนคนที่จะเข้ามาบริหารนโยบาย เทคโนโลยีที่ใช้ในนโยบาย เป็นต้น

27. Uncontrolled Environment คือ (1) จำนวนคนที่จะเข้ามารับผิดชอบในเรื่องนโยบาย
 (2) ลักษณะของภูมิประเทศไทย (3) เทคโนโลยีที่ใช้ในนโยบาย
 (4) ภาวะธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศ (5) ระดับการศึกษาของคนในสังคม

ตอบ 4 หน้า 15 สิ่งแวดล้อมที่ควบคุมไม่ได้ (Uncontrolled Environment) เป็นสิ่งที่ผู้กำหนดนโยบายต้องระมัดระวังให้มาก เพราะเป็นสิ่งแวดล้อมที่นโยบายไม่สามารถควบคุมหรือกำหนดได้อย่างชัดเจน เช่น ภาวะทางธรรมชาติ ค่านิยมในสังคม เป็นต้น

28. นักวิชาการที่เสนอขั้นตอนในการกำหนดนโยบายจำแนกเป็น 12 ขั้นตอน คือ
 (1) R. Johnson (2) Thomas R. Dye (3) Harold Lasswell
 (4) James E. Anderson (5) David Easton

ตอบ 1 หน้า 15 R. Johnson เห็นว่า ขั้นตอนในการกำหนดนโยบายมี 12 ขั้นตอน ดังนี้
 1. ระบุปัญหา 2. กำหนดเป้าหมาย 3. กำหนดขอบเขตหรือกรอบของนโยบาย
 4. ศึกษาข้อจำกัด 5. ออกแบบทางเลือก 6. วิเคราะห์ทางเลือก 7. พิจารณาเปรียบเทียบ
 ทางทางเลือก 8. คัดเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด 9. ทดสอบทางเลือก 10. ร่างข้อเสนอ
 นโยบาย 11. กำหนดแนวทางในการดำเนินการ 12. เสนอขออนุมัตินโยบาย

☞ **ข้อ 29 – 33** ตัวเลือกเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดนโยบาย

- (1) การวิเคราะห์ทางเลือก (2) การออกแบบทางเลือก (3) การระบุปัญหา
 (4) การกำหนดเป้าหมาย (5) การกำหนดขอบเขตและกรอบของนโยบาย

29. การศึกษาวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาที่ถูกต้อง และศึกษาค่านิยมที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับปัญหาเพื่อกำหนดแนวทางของนโยบายที่เหมาะสมกับความเป็นจริง

ตอบ 3 หน้า 16 การระบุปัญหา เป็นการศึกษวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาที่ถูกต้อง และศึกษาค่านิยมที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับปัญหาเพื่อกำหนดแนวทางของนโยบายที่เหมาะสมกับความเป็นจริงต่อไป

30. เทคนิคที่ช่วยในการปฏิบัติอาจมีหลายเทคนิค เช่น การระดมสมอง (Brain Storming) เทคนิคเดลฟี (Delphi Technique) เป็นต้น

ตอบ 4 หน้า 16 เทคนิคที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการกำหนดเป้าหมาย ได้แก่ 1. การระดมสมอง 2. เทคนิคเดลฟี เป็นต้น

31. จะแก้ปัญหาส่วนใดได้บ้างโดยพิจารณาความเหมาะสมให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และความสามารถของหน่วยงาน
- ตอบ 5** หน้า 16 การกำหนดขอบเขตและกรอบของนโยบาย เป็นการกำหนดว่านโยบายจะมีขอบเขตกว้างไกลแค่ไหน เริ่มและสิ้นสุด ณ จุดใด จะแก้ปัญหาในส่วนใดได้บ้าง โดยจะพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานและความพอเพียงของทรัพยากรที่จะนำมาใช้เป็นหลัก
32. พิจารณาถึงสิ่งใดบ้างที่สามารถปฏิบัติตามแล้วให้ผลสำเร็จดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ได้บ้าง
- ตอบ 2** หน้า 17 การออกแบบทางเลือกนโยบาย เป็นการกำหนดว่าทางเลือกหรือแนวปฏิบัติที่สามารถแก้ปัญหาได้นั้น มีทางเลือกใดบ้างที่สามารถปฏิบัติตามแล้วให้ผลสำเร็จวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ซึ่งในขั้นนี้จะต้องรวบรวมทางเลือกทุก ๆ ทางเลือกที่เป็นไปได้ให้ครบถ้วนมากที่สุด
33. ศึกษาเพื่อให้ได้รับสื่อที่ดีที่สุด เป็นประโยชน์และเหมาะสมมากที่สุด
- ตอบ 1** หน้า 17 การวิเคราะห์ทางเลือก เป็นการนำเอาทางเลือกที่มีอยู่ทั้งหมดมาศึกษาที่ละทางเลือกว่าแต่ละทางเลือกมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ มีความเหมาะสมกับสถานการณ์แวดล้อม หรือมีข้อดี-ข้อเสียอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับทางเลือกที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดนั่นเอง
34. อะไรไม่ใช่ข้อจำกัดของนโยบาย (1) ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์จากนโยบาย
(2) การรับรู้และยอมรับต่อนโยบาย (3) ด้านข้อมูล
(4) จากสิ่งแวดล้อม (5) การกำหนดเป้าหมาย
- ตอบ 5** หน้า 16 – 17 ข้อจำกัดของนโยบายมี 4 ด้าน คือ 1. ด้านข้อมูล 2. ด้านผลประโยชน์จากนโยบาย 3. ด้านการรับรู้ และการยอมรับต่อนโยบาย 4. ด้านสิ่งแวดล้อมทั่วไปของนโยบาย
35. ผู้มีอำนาจอนุมัตินโยบาย ข้อใดไม่ถูกต้อง
(1) ระดับกรม – เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทอนุมัติได้
(2) ระดับชาติ – มติคณะรัฐมนตรีอนุมัติ (3) ระดับกระทรวง – ปลัดกระทรวงอนุมัติได้
(4) ระดับจังหวัด – ผู้ว่าราชการจังหวัด (5) ระดับอำเภอ – ปลัดเทศบาลอนุมัติ
- ตอบ 5** (ดูคำอธิบายข้อ 5. ประกอบ) ผู้มีอำนาจอนุมัตินโยบายในระดับอำเภอคือ นายอำเภอ ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของอำเภอ (ไม่ใช่ปลัดเทศบาล)
36. นักวิชาการที่ให้ความหมายของการวิเคราะห์นโยบาย (Policy Analysis) ว่าเป็นการใช้หลักฐานและเหตุผลเพื่อคัดเลือกทางเลือกนโยบายที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ คือ
(1) William Dunn (2) Barbara Baeds และ Mel Dubnick
(3) Duncan MacRae และ James Wilde (4) Thomas R. Dye
(5) William T. Greenwood
- ตอบ 3** หน้า 18 Duncan MacRay และ James Wilde กล่าวว่า การวิเคราะห์นโยบาย คือ การใช้หลักฐานและเหตุผลเพื่อคัดเลือกทางเลือกนโยบายที่ดีที่สุด จากทางเลือกทั้งหลายที่มีอยู่
37. นโยบายการสร้างรกรางเลียบคลองของผู้ว่าฯ กทม. ในปัจจุบันมีปัญหาในขั้นตอนใดของกระบวนการทางนโยบาย
(1) Policy Monitoring (2) Policy Implementation
(3) Policy Evaluation (4) Policy Process (5) Policy Formulation

ตอบ 2 (ความรู้ทั่วไป) นโยบายการสร้างรกรางเลียบคลองของ ดร.พิจิตต รัตกุล ผู้ว่าฯ กทม. คนปัจจุบันนั้น เป็นนโยบายที่มีปัญหาด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) กล่าวคือ ยังไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้เนื่องจากคลองแต่ละคลองใน กทม. นั้น มีสะพานข้ามคลองหลายแห่ง เมื่อจะสร้างรางให้รถแล่นก็จำเป็นต้องทุบสะพานเหล่านี้ทิ้ง ซึ่งชาว กทม. คงไม่ยอมแน่นอน เพราะจะทำให้ปัญหาการจราจรติดขัดยิ่งกว่าเดิมทั้งทางน้ำและทางบก

38. การสมยอมการประมุล “ฮั้ว” กันในการประมุลโครงการต่าง ๆ ในวงราชการ ซึ่งให้เห้นว่ามีปัญหาในขั้นตอนใดของกระบวนการทางการประมุล (1) Policy Implementation (2) Policy Evaluation (3) Policy Formulation (4) Policy Monitoring (5) Policy Outcomes

ตอบ 3 (ความรู้ทั่วไป) ปัญหา “การฮั้ว” ในการประมุลของวงราชการไทยนั้น ถือเป็นปัญหาด้านการก่อรูปหรือการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation) ที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างโปร่งใสและเที่ยงธรรมได้

39. ขั้นตอนใดของกระบวนการทางนโยบายที่ทำให้ทราบว่าได้นโยบายสาธารณะที่กำหนดมานั้นประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว (1) Policy Implementation (2) Policy Formulation (3) Policy Monitoring (4) Policy Evaluation (5) Policy Process

ตอบ 4 หน้า 26 การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นการศึกษว่าผลของการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวมากน้อยเพียงใด

40. ท่านทราบได้อย่างไรว่า อะไรเป็นนโยบาย อะไรเป็นโครงการ
 (1) นโยบายต้องกำหนดมาจากฝ่ายการเมือง ส่วนโครงการจะกำหนดมาจากฝ่ายใดก็ได้
 (2) นโยบายต้องมีวัตถุประสงค์และวิธีการทำงานที่ชัดเจน โครงการต้องมีกิจกรรม
 (3) นโยบายไม่ต้องมีกิจกรรม แต่โครงการต้องมีกิจกรรม
 (4) นโยบายไม่ต้องมีลายลักษณ์อักษร แต่โครงการต้องมีลายลักษณ์อักษร
 (5) นโยบายต้องมีลายลักษณ์อักษร แต่โครงการจะมีลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้

ตอบ 3 หน้า 46 นโยบายนั้นจะเป็นเพียงกรอบในการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ คือ จะไม่มีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการในการดำเนินงาน แต่ในโครงการจะประกอบด้วย กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดไว้อย่างชัดเจนด้วย

41. จากคำกล่าวต่อไปนี้ข้อใดถูกต้อง การวิเคราะห์นโยบายจำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีการ ความรู้จากหลายสาขาวิชารวมกัน คือวิชา (1) สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ประยุกต์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ (2) สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ประยุกต์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ (3) คณิตศาสตร์ประยุกต์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ พลศึกษา (4) รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ พลศึกษา ตรีวิทยา (5) รัฐศาสตร์ พลศึกษา ตรีวิทยา เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต

ตอบ 1 หน้า 19 การวิเคราะห์นโยบายนั้น ถือเป็นสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ประยุกต์ประเภทหนึ่ง กล่าวคือ จำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีการ ความรู้ และเทคนิคจากหลายสาขาวิชารวมกัน เช่น สังคมศาสตร์ คณิตศาสตร์ประยุกต์ รัฐประศาสนศาสตร์ รัฐศาสตร์ มานุษยวิทยา ฯลฯ

42. การวิเคราะห์ข่าวสารในด้านความรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์หรือเงื่อนไขก่อนจะมีนโยบาย คือ

- (1) การวิเคราะห์ทางเลือกนโยบาย (Policy Alternative)
- (2) วิเคราะห์สภาพปัญหาของนโยบาย (Policy Problem)